

החוג ללימודים קלאסיים

לימודי התואר הראשון

א. כללי

תרבות יוון ורומא העתיקות היו מהתרבויות המפוארות בתולדות האנושות. הלשון היוונית העתיקה והלשון הרומית, ספרויותיהן של יוון ורומי, האמנות והתרבות החומרית שלהן השפיעו השפעה מכרעת על תרבות המערב והיו לשער הכניסה אליה. כן חשובה ההכרה עם התרבות הקלאסית בשל יחסי הגומלין שהתקיימו בינה לבין תרבות ישראל. הלימודים בחוג מקנים לתלמידים הכרה מעמיקה עם היבטים נרחבים של התרבות הקלאסית בתחומים רבים: הלשון היוונית על ניביה העיקריים; הלשון הרומית; הספרות הקלאסית, היוונית והרומית, בשפת המקור; הספרות הקלאסית, היוונית והרומית, בתרגום; היסטוריה והיסטוריוגרפיה של יוון ורומא; פילוסופיה עתיקה; ארכיאולוגיה של התקופות הקלאסית, ההלניסטית, הרומית והביזאנטית; אמנות ותרבות חומרית בתקופות אלו; ארכיאולוגיה של ארץ-ישראל בתקופות ההלניסטית, הרומית והביזאנטית; ומורשת התרבות הקלאסית.

יעדי החוג:

1. להכשיר תלמידים בשפות ובספרויות היוונית והרומית הקלאסיות, ובארכיאולוגיה של התקופות הקלאסית, ההלניסטית, הרומית והביזאנטית בארצות אגן הים התיכון כולל א"י. (הלימודים מכשירים את התלמיד גם לעבודה מעשית בארכיאולוגיה).
2. לאפשר לתלמידי חוגים אחרים לרכוש ידיעות בתחום העולם הקלאסי, ידיעות שתסייענה להם בביסוס לימודיהם ובהעמקתם. החוגים הקרובים מבחינת תחומי הלימוד הם: גיאוגרפיה, היסטוריה כללית, היסטוריה של ע"י, מקרא, פילוסופיה כללית, תורת הספרות ותולדות האמנות.
3. תלמידים המבקשים להתמקד בארכיאולוגיה של ארץ-ישראל לתקופותיה, יוכלו לבחור במסלול דו-חוגי המשלב את החוג ללימודים קלאסיים, בהתמחות בארכיאולוגיה קלאסית, ואת החוג לארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום. שילוב זה יוצר תכנית שלמה בארכיאולוגיה של ארץ-ישראל למן התקופות הפרה-היסטוריות, דרך תקופת המקרא, התקופות הקלאסיות ועד הכיבוש המוסלמי.

ב. התמחויות ומסלולי לימוד:

- הלימודים בחוג נחלקים לארבע התמחויות, והן:
- התמחות בלשון ובספרות היוונית
  - התמחות בלשון ובספרות הרומית
  - התמחות בתרבות הקלאסית (בלי חובת לימוד השפות הקלאסיות)
  - התמחות בארכיאולוגיה קלאסית

התלמידים יכולים לבחור בין שני מסלולי לימוד:

1. מסלול לימודים חד-חוגי: צירוף של שתי התמחויות בחוג ללימודים קלאסיים, למעט הצירוף של התמחות בארכיאולוגיה קלאסית והתמחות בתרבות הקלאסית. תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי תיקבע בתיאום עם יועץ החוג.
2. מסלול לימודים דו-חוגי: התמחות אחת בחוג ללימודים קלאסיים והשלמת הלימודים לתואר בחוג לימודים נוסף.

ג. תנאי הקבלה לחוג

בהתאם לדרישות הפקולטה למדעי הרוח.

1. **לתשומת לב: לימודים פקולטטיים - מורכבים מקורסים פנורמיים אותם יש לבחור מתוכניות הלימודים של חוגי הפקולטה, שאינם חוגי הלימוד של התלמיד. כל הקורסים הפנורמיים הם בהיקף של 2 ש"ס ומהווים חלק מהציון הכללי.**
במסלול החד-חוגי בפקולטה - קורס פנורמי אחד בהיקף של 2 ש"ס בכל חוג.
במסלול החד-חוגי בפקולטה - 2 קורסים פנורמיים בהיקף של 4 ש"ס.
במסלול החד-חוגי (חוג אחד בפקולטה חוג שני בפקולטה אחרת) - קורס פנורמי אחד בהיקף של 2 ש"ס. את הקורסים יש לבחור מתוך הרשימה המרוכזת בפרק ה' בלימודים הפקולטטיים.
2. **השלמת חובות לימודים לתלמידים ממשיכים שהחלו את לימודיהם לפני תשס"ד -**
תלמידים שטרם השלימו חובות לימוד "סדנת יסוד" יוכלו לעשות כן בסמסטר א' תשס"ד בלבד. כמו כן, תלמידים שטרם השלימו "אנגלית מוגבר למדעי הרוח" יבחרו כחלופה בקורס פנורמי נוסף בהיקף של 2 ש"ס.
פרטים לגבי קבוצות סדנת יסוד וקורסים פנורמיים – ראה בפרק ה' בלימודים הפקולטטיים.

ד. מהלך הלימודים

התמחות בשפה היוונית ובשפה הרומית

1. תלמידים הבוחרים להתמחות בשפה היוונית ילמדו את הלשון היוונית במשך שלוש שנות לימודיהם לתואר הראשון, ואת הלשון הרומית במשך שנתיים. תלמידים המתמחים בשפה הרומית ילמדו את הלשון הרומית במשך שלוש שנות לימודיהם לתואר הראשון, ואת הלשון היוונית במשך שנתיים.
2. החל מהשנה הראשונה ישתתפו התלמידים בשיעורי מבוא בהיקף של 10 ש"ס, בהתאם להתמחות שבחרו.
3. החל מן הסמסטר הרביעי ישתתפו התלמידים בשלושה פרוסמינריונים (שניים בהתמחות הלשונית שבחרו ואחד בלשון השנייה). עליהם להגיש עבודה פרוסמינריונית אחת בהתמחות הלשונית שבחרו ואחת בלשון השנייה.
4. בשנה השלישית ישתתפו התלמידים בשני סמינריונים בהתמחות שבחרו. לסמינריונים יתקבלו תלמידים שסיימו בהצלחה את לימודי-השפה בשנתיים הראשונות ועמדו בדרישות פרוסמינריון אחד לפחות. עליהם להגיש עבודה סמינריונית אחת.
5. החל מתחילת השנה השלישית ללימודיהם יקראו התלמידים טקסטים בשפת המקור בפרוזה ובשירה (בהתאם להתמחות שבחרו). קריאה זו תיעשה לא

- במסגרת מערך השיעורים הפורמלי, אלא בהנחייתו של מורה מנחה. קריאה זו תהווה את החומר לבחינה בע"פ (קולוקוויים). ראה להלן סעיף ו'.
6. תלמידים במסלול התמחות מצורף ייקחו בשנה השנייה ללימודיהם שני פרוסמינריונים בכל שפה ויגישו עבודה פרוסמינריונית אחת בכל אחת מהשפות.
7. בשנה השלישית, תלמידים במסלול התמחות מצורף ייקחו שני סמינריונים בכל אחת מהשפות ויגישו עבודה סמינריונית אחת בכל שפה.

התמחות בתרבות קלאסית

ההתמחות בתרבות הקלאסית מקנה פריסה רחבה ככל האפשר של היבטים ספרותיים, היסטוריים, פילוסופיים וארכיאולוגיים של העולם הקלאסי. החל מהשנה השנייה ניתנת לתלמידים האפשרות לבחור בנושא מורחב מתחומי הלימודים כגון: ספרות, היסטוריה, ארכיאולוגיה, פילוסופיה וכד', בהתייעצות עם יועץ החוג ובאישורו. מספר הקורסים הנכללים במסגרת הנושא המורחב והרכבם הוא כדלקמן: 2 שיעורים, 1 פרוסמינריון, 1 סמינריון.

1. א. החל משנת הלימודים הראשונה ישתתפו התלמידים בשיעורי מבוא בהיקף של 36 ש"ס.
ב. תלמידים המעוניינים ללמוד שפה קלאסית אחת, יוכלו לעשות זאת. לימודים בשפות הקלאסיות ייכללו במניין השעות, בתנאי שהתלמידים יעמדו בהצלחה בבחינת המעבר ובכל דרישות הקורס. סעיף זה אינו חל על הלומדים בהתמחות לשונית בצירוף עם התמחות בתרבות קלאסית.
2. החל מהשנה השנייה ישתתפו התלמידים בארבעה פרוסמינריונים, ויגישו עבודות פרוסמינריוניות בשניים מהם. לא ניתן להגיש שתי עבודות לאותו מרצה.
3. החל מהשנה השלישית ישתתפו התלמידים בשלושה סמינריונים, ויגישו עבודות סמינריוניות בשניים מהם. לא ניתן להגיש שתי עבודות לאותו מרצה.

התמחות בארכיאולוגיה קלאסית

1. א. החל מהשנה הראשונה ישתתפו התלמידים בשיעורי מבוא בהיקף של 26 ש"ס. על התלמידים ללמוד שפה קלאסית אחת.
ב. תלמידים שלמדו לשון יוונית למתחילים בשנה הראשונה, ימשיכו בקורס יוונית ב' - טקסטים בנושאים ארכיאולוגיים (או ביוונית למתקדמים), בשנה השנייה. תלמידים שלמדו לשון רומית למתחילים בשנה הראשונה, ימשיכו לימודיהם בקורס לשון רומית למתקדמים בשנה השנייה.
2. החל מהשנה השנייה ישתתפו התלמידים בשלושה פרוסמינריונים, ויגישו עבודות פרוסמינריוניות בשניים מהם.
3. החל מהשנה השלישית ישתתפו התלמידים בשלושה סמינריונים, ויגישו עבודות סמינריוניות בשניים מהם.
4. על כל תלמידי ההתמחות חלה חובת השתתפות:
  - א) בסיוור ההתמחות במשך שלוש שנים (סה"כ 12 סיוורים).
  - ב) בחפירה ארכיאולוגית לימודית של ההתמחות לתקופה של 4 שבועות לפחות.

- על התלמיד להשתתף בחפירה לימודית ברציפות. מבלי לפצל את זמן החפירה בין שנות הלימוד.
5. חובותיהם של תלמידים הלומדים במסלול דו-חוגי בהתמחות בארכיאולוגיה קלאסית ובחוג לארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום בתחום ארכיאולוגיה של ארץ-ישראל, תהינה:
- א. 64-66 ש"ס, כולל לימוד אחת מן השפות הקלאסיות.
  - ב. 12 ימי סיור : 6 בחוג לארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום ו-6 בחוג ללימודים קלאסיים בהתמחות בארכיאולוגיה קלאסית.
  - ג. תרגיל סקר של החוג לארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום.
  - ד. 6 שבועות חפירה לימודית, שלושה שבועות בכל אחד משני החוגים.

סדר הלימודים על-פי השנים לתלמידי התואר הראשון

תלמידים הבוחרים במסלול חד-חוגי (כלומר : א. התמחות בשפה יוונית ובשפה רומית; ב. אחת מההתמחויות הלשוניות והתמחות בתרבות קלאסית ג. אחת מההתמחויות הלשוניות והתמחות בארכיאולוגיה קלאסית), ילמדו מספר מסוים של קורסים המשותפים לשתי ההתמחויות. כתוצאה מכך ישתנה מספר הש"ס שיחויבו ללמוד לקראת התואר. ראו פירוטי סיכומי הש"ס של כל התמחות והתמחות.

התמחות בשפה היוונית

		שנה א'	
	10 ש"ס	לשון יוונית למתחילים	
	<u>10 ש"ס</u>	שיעורים	
	20 ש"ס	סה"כ	
		שנה ב'	
	8 ש"ס	לשון רומית למתחילים	
	8 ש"ס	לשון יוונית למתקדמים	
	4 ש"ס	פרו"ס בשירה יוונית	
	<u>4 ש"ס</u>	פרו"ס בפרוזה יוונית	
	24 ש"ס	סה"כ	
		שנה ג'	
	8 ש"ס	לשון רומית למתקדמים	
	4 ש"ס	סמינר בשירה יוונית	
	4 ש"ס	סמינר בפרוזה יוונית	
	4 ש"ס	פרו"ס בשירה או בפרוזה רומית	
	<u>2 ש"ס</u>	בחינת גמר (קולוקוויום)	
	22 ש"ס	סה"כ	

- סך הש"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון הוא $66 + 2$ ש"ס במסגרת הלימודים הפקולטטיים (נכון לבוחרים בהתמחות היוונית במסלול דו-חוגי).
- סך הש"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון במסלול חד-חוגי בהתמחות בשפה היוונית ובשפה הרומית הוא $102 + 4$ ש"ס בכל אחת מההתמחויות במסגרת הלימודים הפקולטטיים (פרוט יינתן בייעוץ).
- סך הש"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון במסלול חד-חוגי בהתמחות בשפה היוונית ובהתמחות בתרבות קלאסית הוא $120 + 4$ ש"ס במסגרת הלימודים הפקולטטיים.
- סך הש"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון במסלול חד-חוגי בהתמחות בשפה היוונית ובהתמחות בארכיאולוגיה קלאסית הוא $112 + 4$ ש"ס במסגרת הלימודים הפקולטטיים.

התמחות בשפה הרומית

שנה א'		
ש"ס	8	לשון רומית למתחילים
<u>ש"ס</u>	<u>10</u>	שיעורים
ש"ס	18	סה"כ
שנה ב'		
ש"ס	10	לשון יוונית למתחילים
ש"ס	8	לשון רומית למתקדמים
ש"ס	4	פרו"ס בשירה רומית
<u>ש"ס</u>	<u>4</u>	פרו"ס בפרוזה רומית
ש"ס	26	סה"כ
שנה ג'		
ש"ס	8	לשון יוונית למתקדמים
ש"ס	4	סמינר בשירה רומית
ש"ס	4	סמינר בפרוזה רומית
ש"ס	4	פרו"ס בשירה או בפרוזה יוונית
<u>ש"ס</u>	<u>2</u>	בחינת גמר (קולוקוויום)
ש"ס	22	סה"כ

- סך הש"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון הוא $66 + 2$ ש"ס במסגרת הלימודים הפקולטטיים (נכון לבוחרים בהתמחות בשפה הרומית במסלול דו-חוגי).
- סך הש"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון במסלול חד-חוגי בהתמחות בשפה הרומית ובשפה היוונית הוא $102 + 4$ ש"ס במסגרת הלימודים הפקולטטיים.
- סך הש"ס שייכללו במניין השעות לתואר הראשון במסלול חד-חוגי בהתמחות בשפה הרומית ובתרבות קלאסית הוא $120 + 4$ ש"ס במסגרת הלימודים הפקולטטיים.
- סך הש"ס שייכללו במניין השעות לתואר הראשון במסלול חד-חוגי בהתמחות בשפה הרומית ובארכיאולוגיה קלאסית הוא $112 + 4$ ש"ס במסגרת הלימודים הפקולטטיים.

התמחות בתרבות קלאסית

1. התלמידים הבוחרים בהתמחות זאת ישתתפו בשיעורים בנושאים הבאים: ספרות יוון, ספרות רומא, דת ומיתולוגיה, היסטוריה של יוון או היסטוריה של רומא, פילוסופיה וארכיאולוגיה.
2. מומלץ לתלמידים לבחור בפרוסמינריונים ובסמינריונים בנושאים שבהם רכשו ידע בסיסי במסגרת השיעורים.

שנה א'

שיעורים (ראה לעיל סעיף 1)

סה"כ 24 ש"ס

שנה ב'

2 שיעורים (ראה לעיל סעיף 1)

פרו"ס - ספרות או פילוסופיה

פרו"ס - היסטוריה או ארכיאולוגיה

1 פרו"ס - מהמבחר הכללי הקיים

ש"ס 8

ש"ס 4

ש"ס 4

ש"ס 4

סה"כ 20 ש"ס

שנה ג'

1 שיעורים (ראה לעיל סעיף 1)

1 פרו"ס - מהמבחר הקיים

סמינר - מהמבחר הכללי הקיים

סמינר - ספרות או פילוסופיה

סמינר - היסטוריה או ארכיאולוגיה

ש"ס 4

ש"ס 4

ש"ס 4

ש"ס 4

ש"ס 4

סה"כ 20 ש"ס

- סך הש"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון הוא $64 + 2$ ש"ס במסגרת הלימודים הפקולטטיים (נכון לבוחרים בהתמחות בתרבות הקלאסית במסלול דו-חוגי).
- סך הש"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון במסלול חד-חוגי בהתמחות בתרבות קלאסית ובאחת מההתמחויות הלשוניות הוא $120 + 4$ ש"ס במסגרת הלימודים הפקולטטיים.

התמחות בארכיאולוגיה קלאסית

על התלמידים הבוחרים בהתמחות זאת חובה להשתתף בשיעורי המבוא: מבוא לארכיאולוגיה קלאסית, מבוא לארכיאולוגיה של א"י, דת ומיתולוגיה, אומנות קלאסית, היסטוריה של יוון או היסטוריה של רומא, מטבעות.

שנה א'

שו"ת - לשון יוונית למתחילים

10 ש"ס

אנ:

שו"ת - לשון רומית למתחילים

8 ש"ס

שיעורים (ראה לעיל סעיף 1)

14 ש"ס

סה"כ 22 - 24 ש"ס

שנה ב'

יוונית למתקדמים

8 ש"ס

אנ:

לשון רומית למתקדמים

8 ש"ס

1 שיעור (ראה לעיל סעיף 1)

4 ש"ס

1 שיעור - מטבעות

4 ש"ס

2 פרו"ס - (היסטורי, קרמיקה, אמנות וכד')

8 ש"ס

סה"כ 24 ש"ס

שנה ג'

1 שיעור

4 ש"ס

1 פרו"ס (היסטורי, קרמיקה, אמנות וכד')

4 ש"ס

3 ס' - (בנושא ארכיאולוגי, אומנותי, היסטורי וכד')

12 ש"ס

סה"כ 22 ש"ס

- סך הש"ס שייכללו במניין השעות ללימודי התואר הראשון הוא 64 - 66 + 2 ש"ס במסגרת הלימודים הפקולטטיים (נכון לבוחרים בהתמחות בארכיאולוגיה קלאסית במסלול דו-חוגי).

- סך הש"ס שייכללו במניין השעות לתואר הראשון במסלול חד-חוגי בהתמחות בארכיאולוגיה קלאסית ובאחת מההתמחויות הלשוניות הוא 112 + 4 ש"ס במסגרת הלימודים הפקולטטיים.

ה. דרישות במהלך הלימודים

תכנית הלימודים של התלמידים טעונה את אישור יועצי החוג.

נוכחות - על התלמידים להיות נוכחים בכל הקורסים שאליהם נרשמו. היעדרות משלושה שיעורים ומעלה ללא הצדקה, למעט שירות מילואים או מחלה, עלולה לגרום למחיקת שמות התלמידים מרשימת המשתתפים והנבחנים.

ציוני מעבר - מספר הכישלונות שהתלמידים רשאים לצבור במהלך לימודיהם מוגבל לשלושה. ועדת ההוראה של החוג רשאית להפסיק לימודיהם של תלמידים שצברו מעל שלושה כישלונות.

שיפור ציון - ניתן לשפר ציון במבחן על-פי תקנון הפקולטה למדעי הרוח.

בחינת גמר (ראו להלן, סעיף ו') - תלמידים שנכשלו בבחינת הגמר, לא יוכלו לשוב ולהיבחן, אלא במקרים יוצאים מן הכלל, על-פי החלטת ועדת ההוראה. לא ניתן לשפר ציון חיובי בבחינת הגמר.

עבודות פרוסמינריוניות וסמינריוניות, ניתן להגיש אך ורק דרך מזכירות החוג תוך שלושה חודשים מיום סיום הסמסטר.

ג. סיום לימודי התואר וציון גמרבחינות גמר

בחינות גמר מתקיימות בהתמחויות הלשוניות. הרשות לגשת לבחינה תינתן לתלמידים שסיימו חובות שמיעה, עמדו בבחינות המעבר בכל הקורסים, הגישו את כל העבודות כנדרש, וזכו בהן לציון חיובי.

התלמידים ייבחנו על טקסטים בשפת המקור (בפרוזה ובשירה). הבחינה מורכבת מבחינה בע"פ (קולוקווים - ראו סעיף ד') ומבחינה בכתב, שבה על התלמידים להוכיח הבנת טקסטים ויכולת לתרגומם.

חישוב ציון גמרהתמחויות לשוניות

ממוצע הציונים בחוג	36 %
ציון משוקלל של פרוסמינריונים וסמינריונים, שבהם הוגשו עבודות בכתב (14% פרוסמינריונים, 20% סמינריונים).	34 %
בחינת גמר	30 %

התמחות בתרבות קלאסית

ממוצע הציונים בחוג	46 %
ציון משוקלל של פרוסמינריונים וסמינריונים שבהם הוגשו עבודות בכתב (24% פרוסמינריונים, 30% סמינריונים)	54 %

התמחות בארכיאולוגיה קלאסית

ממוצע הציונים בחוג	52 %
ציון משוקלל של פרוסמינריונים וסמינריונים שבהם הוגשו עבודות בכתב (20% פרוסמינריונים, 28% סמינריונים)	48 %

ז. חטיבות לימודים מיוחדות

הקבצים ל-ב.א. כללי - עם או בלי סמינריון - ראו תכנית הלימודים של ב.א. כללי.

ח. ועדת הוראה

בחוג פועלת ועדת הוראה, הדנה במקרים חריגים/מיוחדים. תלמידים המבקשים לפנות לוועדת ההוראה יפנו את בקשותיהם בכתב דרך מזכירות החוג.

לימודי התואר השני במסגרת ביה"ס להיסטוריה ובמסגרת ביה"ס למדעי התרבות

תנאי הקבלה

1. מתקבלים תלמידים שסיימו את לימודי התואר הראשון בחוג ללימודים קלאסיים בהתמחויות: יוונית, רומית, ארכיאולוגיה קלאסית, בעלי ציון ממוצע משוקלל של 80 לפחות. למתמחים בלשונות הקלאסיות: לימודי השפות, לשון יוונית ולשון רומית, ברמה של סיום לימודי ב.א. למתמחים בארכיאולוגיה קלאסית: לימודי השפה, לשון יוונית או לשון רומית, במשך שנתיים.
2. תלמידים, שסיימו את לימודי התואר הראשון בחוג להיסטוריה כללית בציון 80 לפחות ותחום התמחותם הוא תולדות יוון ורומא, יכולים להתקבל ללימודי התואר השני בחוג ללימודים קלאסיים, בתנאי שיקבלו על עצמם להשלים את ידיעותיהם, כפי שייקבע על-ידי יועץ החוג.
3. תלמידים, שסיימו את לימודי התואר הראשון בחוג לארכיאולוגיה ולתרבויות המזרח הקדום או בחוג מקביל, בציון 80 לפחות, יכולים להתקבל ללימודי התואר השני, להתמחות בארכיאולוגיה קלאסית, בתנאי שיקבלו על עצמם להשלים את ידיעותיהם, כפי שייקבע על-ידי יועץ החוג.

היקף הלימודים - במסלול עם עבודת גמר הוא 28 ש"ס, במסלול ללא עבודת גמר הוא 36 ש"ס. על התלמידים להשתתף בקורסים במשך תקופה של שנתיים (ארבעה סמסטרים). התלמידים חייבים להשלים את כל חובותיהם לתואר השני תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיהם. תקופות של הפסקת לימודים נכללות בפרק הזמן המרבי של הלימודים לתואר. לכל המשך לימודים מעבר לשלוש שנים (לגבי השנה הרביעית) יידרש אישורו של ראש החוג. כל בקשה לאישור המשך לימודים מעל לחמש שנים תועבר לועדת ההוראה הפקולטטית. אישורים כאלה יינתנו רק במקרים מיוחדים.

פטור בשפה זרה שנייה - על התלמידים להגיע לרמת פטור בשפה זרה שנייה עד סוף שנת הלימודים הראשונה.

הגשת עבודות סמינריוניות ורפראטים - בקורסים שבהם לא נדרשות עבודות סמינריוניות, יגישו התלמידים רפראטים. את העבודות יש להגיש לכל המאוחר עד תום הסמסטר העוקב.

בחינת גמר - מתקיימת במסלול ללא עבודת גמר. לאחר סיום חובות השמיעה והגשת העבודות, ייבחנו התלמידים בבחינת גמר. על התלמידים להיבחן תוך שנה מיום סיום לימודיהם.

ראו גם הפרקים הרלוונטיים אודות ביה"ס להיסטוריה וביה"ס למדעי התרבות.

מבנה הלימודים

1. הלימודים מתחלקים לשלושה מדורי התמחות, המהווים המשך והעמקה של שלוש מההתמחויות בלימודים לתואר הראשון - לשון יוונית, לשון רומית, ארכיאולוגיה קלאסית - בהתאמה: מדור לשון יוון וספרותה (ובכלל זה היסטוריה ופילוסופיה), מדור לשון רומא וספרותה (ובכלל זה היסטוריה ופילוסופיה), מדור ארכיאולוגיה קלאסית. מבין המדורים האלה יבחרו התלמידים במדור ראשי ובמדור משני (ראו להלן, סעיף ד'). תלמידים שיבחרו להתמחות במדור שאינו מקביל להתמחותם במסגרת לימודיהם לתואר הראשון, יחויבו בלימודי השלמה בהיקף הנדרש כפי שייקבע על-ידי יועץ המגמה. ההתמחות תיעשה באחד מתחומי המדור שבו בחרו התלמידים, לפי הפירוט הבא:

א. המדור "לשון יוון וספרותה" מתחלק, לצורך ההתמחות, לארבעה תחומים:

- (א) התקופה הארכאית והקלאסית - השירה
- (ב) התקופה הארכאית והקלאסית - הפרוזה
- (ג) התקופה ההלניסטית והרומית - השירה
- (ד) התקופה ההלניסטית והרומית - הפרוזה

ב. המדור "לשון רומא וספרותה" מתחלק, לצורך ההתמחות לארבעה תחומים:

- (א) מן ההתחלות עד לסוף תור-הזהב - השירה
- (ב) מן ההתחלות עד לסוף תור-הזהב - הפרוזה
- (ג) מראשית תור-הכסף עד ליוסטיניאנוס - השירה
- (ד) מראשית תור-הכסף עד ליוסטיניאנוס - הפרוזה

ג. המדור "ארכיאולוגיה קלאסית" (יוונית, הלניסטית, רומית וביזאנטית)

מתחלק לצורך ההתמחות, לארבעה תחומים:

- (א) ארכיטקטורה: ציבורית ופרטית, מתקני צבא, מלאכה ותחבורה.
- (ב) קרמיקה: קלאסיפיקציה, טיפולוגיה, תיארוך וזיהוי.
- (ג) אמנות: פיסול, ציור, פסיפסים ואמנויות זעירות.
- (ד) כתובים: טקסטים בנושאים ארכיאולוגיים, אפיגראפיה, מטבעות.

סדר הלימודים

מסלול הלימודים מתחלק ל-3 שלבים:

- א. שלב ההכשרה.
- ב. שלב ההכוונה.
- ג. שלב ההתמחות.

א. שלב ההכשרה

במהלך שני הסמסטרים הראשונים ישמעו התלמידים לא יותר ממחצית ממספר השעות הנדרש לתואר, יגישו לפחות עבודה סמינריונית אחת ורפראט אחד. המטלות הנ"ל הן תנאי מחייב מעבר לשלב השני.

ג. שלב ההכוונה

בתחילת הסמסטר השלישי לכל המאוחר, תקיים ועדת הבוחנים שיחת הכוונה עם התלמידים, שבה יוחלט על המשך מסלול לימודיהם בשלב הבא. שיחות ההכוונה תתקיימנה בראשית כל סמסטר. תלמידים שהשיגיהם יימצאו מתאימים למסלול עם עבודת גמר, יופנו במועד זה לקביעת תחום נושא העבודה ומנחה. על התלמידים יהיה להגיש בכתב הצעה לעבודת הגמר לאישור ועדת ההוראה של ביה"ס בהתאם להוראות הקבועות בנושא זה.

ג. שלב ההתמחות

מסלול עם עבודת גמר.
מסלול ללא עבודת גמר.

ד. חובות המתמחים במדורים הלשוניים

מסלול א' - עם עבודת גמר 28 ש"ס

- מדור ראשי - חובת השתתפות ב-5 סמינריונים, הגשת 2 עבודות סמינריוניות ועבודת גמר.
- מדור משני - חובת השתתפות ב-2 סמינריונים והגשת עבודה סמינריונית אחת.
- השלמות - חובת השתתפות בסמינריון ברמה של מ.א.

מסלול ב' - ללא עבודת גמר 36 ש"ס

- מדור ראשי - חובת השתתפות ב-5 סמינריונים והגשת 2 עבודות סמינריוניות.
- מדור משני - חובת השתתפות ב-2 סמינריונים והגשת עבודה סמינריונית אחת.
- השלמות - 2 סמינריונים בתחום אחר.
- בחינת גמר.

באשר לנוהל הלימודים ואופן סיומם, יש לנהוג לפי תקנון ביה"ס למדעי התרבות.

חובות המתמחים במדור לארכיאולוגיה קלאסית

מסלול א' - עם עבודת גמר 28 ש"ס

- מדור ראשי - חובת השתתפות ב-4 סמינריונים, הגשת 2 עבודות סמינריוניות ועבודת גמר.
- מדור משני (לשוני) - חובת השתתפות ב-2 סמינריונים והגשת עבודה סמינריונית אחת.
- השלמות - חובת השתתפות בקורס מרכזי רב-תחומי - קורס חובה (4 ש"ס), לתלמידי שנה א', ב', בסיומו יגישו התלמידים רפרט.

מסלול ב' - ללא עבודת גמר 36 ש"ס

- מדור ראשי - חובת השתתפות ב-5 סמינריונים והגשת 3 עבודות סמינריוניות וני רפרטים.

- מדור משני (לשוני) - חובת השתתפות ב-3 סמינריונים ושני רפרטים והגשת עבודה סמינריונית אחת ושני רפרטים.
  - השלמות חובת השתתפות בקורס מרכזי רב-תחומי - קורס חובה, (4 ש"ס), לתלמידי שנה א', ב', בסיומו יגישו התלמידים רפרט.
  - בחינת גמר.
- הנוכחות בהרצאות בצהרי יום ג' של ביה"ס להיסטוריה - חובה.
באשר לנהל הלימודים ואופן סיומם, יש לנהוג על פי תקנון ביה"ס להיסטוריה.

עבודת-גמר

בתחילת השנה השניה ייקבע נושא עבודת הגמר. עבודת הגמר תיכתב במדור התמחותם של התלמידים, ועליה להעיד על כושרם המדעי. היקפה של עבודת הגמר לא יעלה על 100 עמודים.

חישוב ציון הגמר

מסלול עם עבודת גמר

- 50 % ציוני העבודות הסמינריוניות והרפראטים.
- 50 % ציון עבודת הגמר.

מסלול ללא עבודת גמר

- 70 % ציוני העבודות הסמינריוניות והרפראטים.
- 30 % ציון בחינת הגמר.

סגל ההוראה

פרופ'	מרגלית פינקלברג – ראש החוג
פרופ'	בנימין איזק
פרופ'	רחל בירנבאום
ד"ר	אשר הופר
ד"ר	אורנה הררי
פרופ'	נטע זגגי
פרופ'	אשר עובדיה
פרופ'	משה פישר בשבתון בסמסטר א' + ב'
פרופ'	יונתן פרייס
ד"ר	רחל צלניק-אברמוביץ – שבתון בסמסטר א' + ב'
פרופ'	ישראל רול - בשבתון בסמסטר ב'
ד"ר	אלה שטיין – יועצת החוג
גב'	נאוה כהן
מר	איל ניסני
גב'	אלה רסקין

מזכירת החוג - גב' ניקול גולדשטיין

מזכירות החוג: בנין גילמן, חדר 358, טל': 6409779-03
קבלת קהל: ימים ב'-ד', שעות 10-13; ימים א' ו-ה' 10-12